

а також за активну участь у масових заворушеннях. Зазначений склад злочину віднесено до злочинів проти громадського порядку та моральності.

У підсумку, варто зазначити, що протягом усіх етапів історичного розвитку Української держави – від Київської Русі до сьогодення, відбувався постійний процес розвитку вітчизняного законодавства про кримінальну відповідальність за масові заворушення. Зазначений склад злочину під назвами: «виступ», «гвалт», «бунт», «рокош», довгий період часу вважався посяганням на владу руських та литовських князів, польських королів та українських гетьманів. Згодом, після входження Гетьманщини до складу Росії він отримує назву «сходьбище», «скоп», «повстання», «скопище», «смута», які дореволюційним російським законодавством відносились до злочинів проти порядку управління. Аналогічна оцінка цих злочинних дій була за часів відродження Української держави 1917-1921 рр. У перших радянських декретах, постановах та інструкціях масові заворушення були віднесені до контрреволюційних злочинів, а в кримінальних кодексах УСРР 1922 та 1927 років під назвою «масові безпорядки», до злочинів проти порядку управління. Наступний Кримінальний кодекс УРСР 1960 р. звужив коло протиправних діянь, які охоплювали поняття «масові безпорядки». Чинний Кримінальний кодекс України, прийнятий в 2001 році змінив назву зазначеного складу злочину на «масові заворушення» та відніс його до злочинів проти громадського порядку та моральності.

Гулий В. В.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра Приватного вищого навчального закладу «Деснянський економіко-правовий коледж при Міжрегіональній академії управління персоналом»

Науковий керівник: спеціаліст Приватного вищого навчального закладу «Деснянський економіко-правовий коледж при Міжрегіональній академії управління персоналом», кандидат юридичних наук

Філь І. М.

ВИКОНАВЕЦЬ ЯК СПІВУЧАСНИК ЗЛОЧИНУ

Традиційно в кримінальному праві злочини, вчинені у співучасті, вважаються більш суспільно небезпечними порівняно із злочинами, вчиненими одним суб'єктом. Виконавець я центральною та обов'язковою фігурою співучасті у злочині, тоді як без будь-якого іншого виду співучасників (організатора, підбурювача чи пособника) злочин може бути вчинено.

Виконавець – це особа, яка безпосередньо (за законодавчим визначенням) виконує дії (бездіяльність), що складають об'єктивну сторону

складу злочину. Виходячи із цього, для визнання особи, яка вчинила злочин, його виконавцем, співучасник має виконати повністю або хоча б частково дії, що входять до об'єктивної сторони складу злочину. Ознаками такої особи, відповідно до ч. 2 ст. 27 КК України, є такі:

- вона є суб'єктом злочину;
- вчинила злочин, передбачений КК України;
- вчинила такий злочин у співучасті з іншими суб'єктами злочину безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, які відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за вчинене [1, с. 43].

Під вчиненням злочину виконавцем розуміється повне або часткове виконання співучасником безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, які відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за вчинене, об'єктивної сторони злочину. Наприклад, при вимаганні виконавцем є не тільки той, хто пред'явив вимогу про передачу майна, а й той, хто додав до неї відповідну погрозу. Вчинення злочину у співучасті з іншими суб'єктами злочину означає, що виконавець, вчиняючи злочин, діє спільно з іншими особами, які, будучи суб'єктами злочину, виконують роль організатора, пособника, підбурювача чи співвиконавця.

Об'єктивною відмежувальною ознакою виконавця злочину від інших співучасників злочину визнана та, що дії організатора, підбурювача та пособника злочину лежать поза межами об'єктивної сторони складу злочину, описаної у статтях Особливої частини КК України. Виняток становить лише кваліфікація діянь особи, яка не наділена ознаками спеціального суб'єкта злочину, однак виконує частину об'єктивної сторони злочину, що може бути вчинений лише таким загальним суб'єктом. У такому випадку дії особи потрібно кваліфікувати як пособництво у вчиненні відповідного злочину [2, с. 8].

Виконавець злочину відрізняється від організатора злочину за такими ознаками: за формою діяння – виконавець може вчинити злочин як у формі дії, так і у формі бездіяльності, тоді як організатор злочину може діяти лише активно; за складністю діянь – організація та керівництво вчиненням злочину завжди передбачають сукупність певних дій особи, тоді як виконавець злочину може виконувати якусь одиничну дію, а не обов'язково їх сукупність. Виконавець злочину відрізняється від підбурювача за такими ознаками: за формою діяння – виконавець може вчинити злочин як у формі дії, так і у формі бездіяльності, тоді як підбурювач злочину може діяти лише активно.

Посереднє виконання злочину стосується виключно співучасті в злочині, тобто коли посередній виконавець вчиняє злочин з іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) злочину. А тому особа, яка не підлягає Кримінальній відповідальності за вчинене може виконувати як повністю суспільно небезпечне діяння, так і його частину (за умови, що іншу частину діяння виконує інший співвиконавець злочину відповідно до розподілу функцій між ними).

Виконавцем (співвиконавцем) злочину зі спеціальним суб'єктом може бути лише особа, наділена відповідними спеціальними ознаками

(спеціальний виконавець). Особи, які не мають таких спеціальних ознак підлягають кримінальній відповідальності як організатори, підбурювачі або пособники того злочину, виконавцем якого є спеціальний суб'єкт. Якщо об'єктивна сторона злочину складається з таких діянь, частину з яких може виконати особа, яка наділена спеціальними ознаками, а частину – загальні суб'єкти злочину, то співвиконавцем може визнаватися і одна, і друга особа (тобто, і загальний, і спеціальний суб'єкт злочину). Особа, яка не має ознак спеціального суб'єкта, однак виконує об'єктивну сторону злочину, підлягає кримінальній відповідальності як пособник у вчиненні злочину.

Проведене дослідження дало можливість зробити ряд теоретичних висновків та внести деякі практичні рекомендації щодо вдосконалення норм кримінального права [3, с. 9].

Список використаних джерел

1. Митрофанов І. І., Притула А. М. Співучасть у злочині : навч. посіб. Фенікс, 2012. С. 43–44.
2. Харко Д. М. Виконавець злочину: кримінально-правова характеристика та відповідальність : 12.00.08. Київ, 2014. С. 8–9.

Зеленяк П. А.,

здобувач кафедри кримінального права та кримінології Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Дослідження кримінального законодавства країн Європи щодо забезпечення охорони життя та здоров'я дітей є необхідним не тільки для вивчення ефективного закордонного досвіду, але й для усунення проталін у вітчизняному законодавстві. Проведення аналізу кримінального законодавства європейських країн щодо відповідальності за злочини проти життя та здоров'я дітей буде сприяти внесенню змін та доповнень до чинного національного кримінального законодавства. Аналіз кримінальних кодексів зарубіжних держав демонструє, що охорона життя та здоров'я дитини відображена у відповідних розділах, главах та статтях, що побудовані у певній послідовності в залежності від ієрархії цінностей (особистість – суспільство – держава), що прийняті в тій або іншій країні. Особливі частини кримінальних кодексів Австрії, Іспанії, Швейцарії, Швеції починаються з розділів, що встановлюють відповідальність на злочини проти особистості.

Кримінальне законодавство Австрії у Особливій частині Першого розділу «Злочини проти життя та здоров'я» передбачає відповідальність за визначені дії у §§ 75 – 95, більшість складів злочинів Кримінального кодексу Австрії не передбачає окремих санкцій за злочини проти життя та здоров'я дитини, але в § 79 передбачає відповідальність за вбивство новонародженої.